



Malmö stad

Strategisk områdes-
plan utifrån lokalt
utvecklingsavtal
2008-2010
Malmö stad

Avd. integration och arbetsmarknad
Stadskontoret

20090831

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning: Utgångspunkter.....	12
2. Omfattning och inriktning.....	32
3. Behovsanalys.....	39
4. Planens målsättningar.....	78
5. En strategi för det urbana utvecklingsarbetet.....	107
6. Samverkansöverenskommelser med statliga myndigheter i LUA- arbetet.....	144
7. Befintliga samverkansinsatser med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Polisen.....	160
7.1 Övriga projekt finansierade med EU-medel inom LUA-området	210
8. Uppföljning.....	210
9. Utvärdering och kunskapsspridning.....	210

1. Inledning: Utgångspunkter

Malmö stad undertecknade det första lokala utvecklingsavtalet (härefter benämnt LUA) med staten i december 1999. Det var starten på den storstadssatsning som under flera år gav Malmö extra ekonomiska resurser att arbeta för ett mer integrerat samhälle i samarbete med myndigheter, regionala och lokala aktörer. Under hösten 2008 undertecknade Malmö stad ett nytt avtal med regeringen, integrations- och jämställdhetsdepartementet, ett avtal som löper över tre år.

Det urbana utvecklingsarbete som avtalet ska stödja är ett tvärsektoriellt samordnande av satsningar i stadsdelar med ett brett utanförskap. Utgångspunkten är dels att minska antalet stadsdelar med utbrett utanförskap, dels att andelen invånare som upplever ett utanförskap genom arbetslöshet, långvarigt beroende av försörjningsstöd, otrygghet eller ohälsa ska bli mindre. Det lokala utvecklingsavtalet ska främja metoder och lösningar för att bryta utanförskapet i en samverkan mellan kommunen, de boende, organisationer av olika slag och statliga myndigheter.

De områden i Malmö som ingår i det lokala utvecklingsavtalet är delar av Hyllie, Fosie, Rosengård samt Södra Innerstaden, dvs samma områden som tidigare ingick i storstadssatsningen (för fullständig förteckning se tabell s. 4). Föreliggande områdesplan fokuserar på ungdomar 16-29 år (4) och är gemensam för samtliga fyra stadsdelar.

Områdesplanen är i nuvarande form upprättad av kommunen i samverkan med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen i Malmö. Polismyndighetens deltagande kommer att klarläggas efter hand. Samverkan mellan boende och deras organisationer utvecklas som en del i det fortsatta arbetet. Planen ska alltså ses som en preliminär version som kommer att revideras löpande.

Utgångspunkt och grund för det lokala utvecklingsarbetet finns i Malmö stads övergripande budgetmål (3).

2. Omfattning och inriktning

Malmös LUA-avtal med staten omfattar bostadsområden belägna i fyra stadsdelar, Fosie, Hyllie, Rosengård och Södra Innerstaden. De delområden som ingår i avtalsområdet framgår att tabell 1 nedan.

En samlad plan har tagits fram som utgångspunkt för formulering av behov, målsättningar, uppläggning av ett tvärsektori-

ellt arbete och insatser. Utifrån ambitionen att kraftsamla och skapa ett partnerskap med de statliga parterna avser den i första hand den unga befolkningen. Fokus i områdesplanen ligger alltså på ungdomar 16-29 år. I de fall ambitionerna motiverar det kan en fortsättning med utvidgade målgrupper bli aktuell.

3. Behovsanalys

Analyser av utvecklingsbehov genomförs i anslutning till såväl den löpande verksamheten, t ex i verksamhetsplaner, som i samband med specifika insatser. Inte minst innehåller ansökningar om EU-medel analyser av detta slag. I detta dokument lämnas en översikt av målgruppens storlek och en sammanfattning av de största utmaningarna för den unga befolkningen i de utsatta områdena som ingår i LUA-avtalet. I övrigt hänvisas till stadsdelsförvaltningarnas planer.

I tabell 1 nedan redovisas befolkningen totalt och i åldern 16-29 år samt förvärvsfrekvens för hela befolkningen 20-64 år för de delområden som omfattas av LUA.

Antalet unga människor i LUA-områdena i åldern 16-29 år uppgår till 20 000 vilket motsvarar en tredjedel av hela Malmös befolkning i denna åldersgrupp. De ungas boendemiljö präglas oftast av att minst hälften av de boende, ibland fler, saknar arbete. Även om situationen ser olika ut beroende på vilket delområde man talar om kan det konstateras den socioekonomiska situation som präglar bostadsmiljön skapar svårigheter för många unga att finna sin plats på arbetsmarknaden. De kan också förväntas ha sämre tillgång till kontaktnät som kan leda till inträde på arbetsmarknaden. Risken att hamna i marginalisering ökar i bostadsområden med hög arbetslöshet. Detta blir ett allvarligt hinder som förstärks av att många dessutom har en låg skolutbildning.

Av resultaten från grundskolan kan utläsas att mellan 45-65% av eleverna i LUA-områdena inte uppnår behörighet att söka till gymnasieskolans nationella program. Antalet unga med brister i utbildning för framtiden är alltså omfattande. Vanligt är också att unga lämnar gymnasieskolan utan en fullständig examen. Endast 62% av 20-åringarna i Malmö hade 2008 en genomförd gymnasieutbildning. Av de med låga grundskolebetyg avbryter över 60 procent gymnasiestudierna i förtid. Dessa värden som alltså gäller hela Malmö kan med hänsyn till resultaten i

grundskolan förväntas vara betydligt högre i de områden som LUA omfattar.

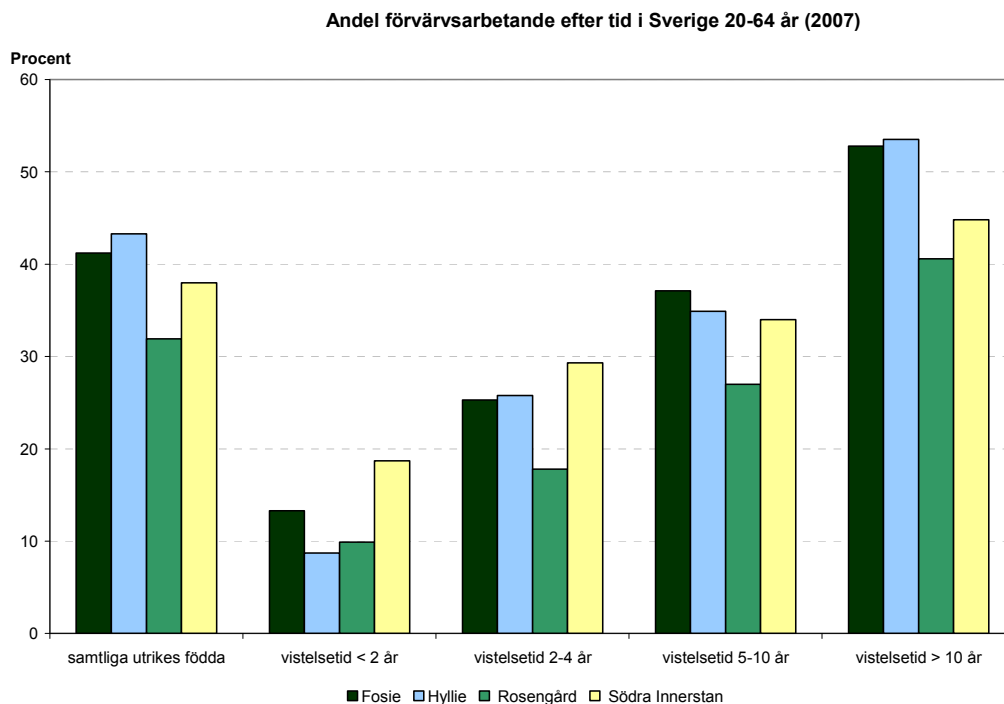
Tabell 1. Delområden ingående i LUA, befolkning och förvärvsfrekvens 2006

	Befolkning 1 jan 2009	16-29 år 1 jan 2009	Förvärvsfrekvens 2006
Möllevången	10 042	3251	56
Södervärn	1 487	604	56
S Sofielund	4 334	1329	44
N Sofielund	3 637	1258	54
Summa del av S Innerstaden	19 500	6442	
Bellevuegården	4 115	794	58
Kroksbäck	4 757	916	58
Holma	3 757	854	43
Summa del av Hyllie	12 629	2564	
Heleneholm	1 758	497	43
Hermodsdal	3 223	792	41
Nydala	5 588	1 233	51
Almhög	3 393	890	50
Gullviksborg	3 267	718	49
Augustenborg	3 191	760	53
Lindängen	6 335	1 291	51
Summa del av Fosie	26 755	6 181	
Kryddgården	2 695	844	36
Törnrosen	3 038	757	40
Örtagården	4 732	1 121	37
Herrgården	4 930	1 206	16
Persborg	1 700	371	48
Summa del av Rosengård	17 095	4 299	
Summa 4 stads- delar	75 979	19 486	
Malmö totalt	286 535	63 011	64

Befolkningen i de fyra områdena utgör 27% av Malmö stads totala befolkning. Andelen unga i åldern 16-29 i de fyra delområdena är högre än i Malmö i genomsnitt.

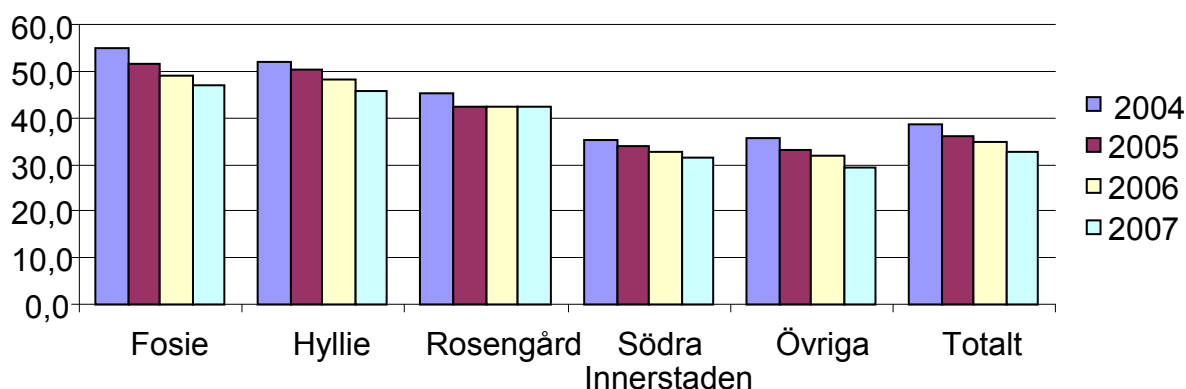
Många som invandrat till Sverige är fortfarande efter ett antal år arbetslösa vilket nedanstående diagram visar. Endast i Hyllie och Fosie har hälften av invandrarna arbete efter 10 år i Sverige, i de båda andra stadsdelarna är resultaten ännu sämre. En viktig utgångspunkt i arbetet blir att finna vilka

hinder, som bl a kan handla om diskriminering, som gör att människor inte kommit i arbete.



Ett allvarligt hinder för människors deltagande i arbete och samhällsliv är bristen på hälsa. Nedanstående diagram visar att ohälsotalet i de områden som LUA omfattar är högt jämfört med övriga delar av staden med undantag av Södra Innerstaden. Ohälsotalet har en vikande trend utom i Rosengård där ohälsotalet ligger på samma nivå som tidigare år.

Ohälsotal



Källa: Försäkringskassan, Malmö stad

En behovsanalys för sydöstra Malmö av forskaren Mikael Stigendal pekar på att många unga har kunskaper som inte tas till vara och att det behövs nya metoder för att värdera deras kunskaper. Den visar också på att det behövs en utökad samverkan mellan olika delar av staden men också med externa aktörer. De globala nätverken kan mobilisera kapital och resurser som vi idag inte tänker på enligt forskaren.

4. Planens målsättningar

Målen och insatserna i den strategiska stadsdelsplanen ska, enligt bestämmelserna i förordningen om urbant utvecklingsarbete, formuleras inom områdena arbete; utbildning; trygghet; tillväxt med utgångspunkt i nationella och kommunala mål. Föreliggande version är vad gäller målen begränsad till arbete.

Fokus för insatserna är att stadsdelarna i samverkan med de statliga myndigheterna och lokala aktörer ska utveckla varaktiga samarbetsformer som stimulerar en långsiktig och hållbar utveckling när det gäller de fyra målområdena. En annan inriktning är att finna vilka av befintliga insatser som inte når fram till målgrupperna eller vilka behov som inte tillgodoses. Därigenom ska parterna bättre kunna koncentrera sitt arbete utifrån behoven.

I budgeten 2009 för Malmö stad finns sju mål angivna; arbete och tillväxt; integration och minskade klyftor; trygghet, delaktighet och demokrati; ekologisk hållbar stad; barn och ungdomars livsvillkor; Malmö i sin omgivning; kultur och fritid; ett föredöme som arbetsgivare.

”Vi kan fortfarande se alldeles för stora klyftor mellan människor och olikheter mellan stadsdelarna. Trots en kraftigt förbättrad arbetsmarknad har vi fortfarande problem med utanförskap och segregation. Att minska utanförskapet är en huvudfråga! Skillnader i levnadsvillkor mellan olika delar av staden och mellan olika grupper i befolkningen måste minska. Ökad trygghet är en förutsättning för att samla staden och stärka den mänskliga samvaron.”¹

När det gäller ungdomar i gymnasiet säger Malmö stads budget 2009 ”Alla elever ska ha goda möjligheter att genomföra sina gymnasiestudier och bli behöriga till högskolan. Vi ska söka upp de ungdomar som varken arbetar eller studerar och erbjuda dem stöd och åtgärder. Eleverna måste få bättre kunskaper om de olika utbildningarna och deras koppling till arbetslivet.”²

De mål som stadsdelarna sätter upp i sina planer ska kunna ses som en direkt förlängning av de övergripande budgetmålen för

¹ Malmö stads budget 2009, 'En rättvis, trygg och hållbar stad' s. 8

² Malmö stads budget 2009 'Barn och Ungdomars livsvillkor' s. 16

Malmö stad. I dessa trycker man på ökad förvärvsfrekvens och minskat försörjningsstöd, språkutveckling och skolresultat, attraktiva och trygga stadsdelar, demokrati och delaktighet, folkhälsa och ökad tillväxt.

Utveckling kommer att ske av mer specifika mål avsedda för riktade insatser i samarbete med arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Till dessa kan mål tillkomma i samarbete med polisen som avser tryggheten i bostadsområdena. Också mål för den demokratiska utvecklingen, t ex vad avser valdeltagandet, kan bli aktuella.

Kommunens inriktningsmål i budget 2010 som i första hand berör planen:

Andelen arbetslösa ska inte öka mer än genomsnittet i riket

De kommunala arbetsmarknadsinsatserna ska vara individinriktade och leda till självförsörjning

5. En strategi för det urbana utvecklingsarbetet

Malmö strategiska arbetssätt med LUA är inriktat på att för-ena fysiska och sociala insatser i avtalsområdena för ökad hållbarhet. Insatserna ska utvecklas i samverkan med boende/brukarna och utgå från att öka deras delaktighet i samhället. En annan utgångspunkt är att skapa samband med övriga Malmö och med stadens omland för att öka de boendes nätverk och för att involvera olika delar av samhället i ett arbete mot segregation och diskriminering.

Malmö stad har samverkansöverenskommelser med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan som syftar till lokal samverkan kring arbetslösa som inte är rustade att gå direkt ut på arbetsmarknaden. Med särskild inriktning på introduktionen av nyanlända flyktingar och andra invandrare finns regionala och lokala överenskommelser som också innefattar Migrationsverket, Länsstyrelsen, Region Skåne och Malmö Högskola. Gemensamt för dessa dokument är att de uttrycker en samverkansform under gemensam ledning och en förteckning över respektive parts uppdrag. De innehåller inte gemensamt preciserade konkreta insatser.

De gemensamma konkreta insatser som parterna i samverkansöverenskommelserna kommer att utveckla sker med stöd från samordningsförbundet Finsam samt med ekonomiskt stöd från EU:s strukturfonder i första hand. Genom ESF-programmet *Storstadsintegration* har kommunen i juni 2009 beviljats medel för ett

arbete som ska knyta ihop fysisk och social planering. Partnerskap mellan kommunens berörda förvaltningar, de statliga myndigheterna, företrädare för lokala intressen som fastighetsägare och boende m fl ska skapas för ett gemensamt arbete. Detta forum ska vidareutveckla stadsbyggnadsnämndens fysiska/ekonomiska planer för förnyelse i första hand i miljonprogramområdena till konkret genomförande i ett tvärsektoriellt perspektiv. Arbetssättet ska främja en helhetssyn och stödja brukarnas delaktighet i planering och genomförande. Framför allt ska det syfta till att hitta metoder som bättre tar till vara på samhällets mångfald och utvecklar stadsdelarna såväl fysiskt som socialt. Behovsgrupper bland unga ska särskilt kartläggas dels för att brister i befintliga insatser ska komma fram, dels för att engagera dem i förnyelsearbetet i deras hemmiljöer. Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen är aktiva samarbetspartner och kommer medverka i förstudierna. De ska vara färdigställda före sommaren 2010 och innehålla konkreta insatser.

Målsättningen med förstudierna är

- att de intressenter som deltagit i att utforma förstudiens förslag till genomförandeprojekt ska uppgå till minst 25 (myndigheter, företag, intresseorganisationer, brukarföreträdare).
- att antalet verksamheter som utformas för genomförande skall uppgå till minst 10.

I genomförandefasen övergår indikatorerna till att mäta antalet långtidssjukskrivna/arbetslösa som deltar i utbildning/praktik/arbete. Särskilt ska antalet unga som saknat framtidsplanering och som engagerats i förnyelsearbetet anges.

Samverkan mellan storstäderna Göteborg och Stockholm planeras genom att städerna lämnat in ansökningar inom samma utlysning. Här skapas ett mervärde genom erfarenhetsutbyte mellan storstäderna när det gäller tillväxtmöjligheter kombinerat med åtgärder mot bostadssegregation.

Vad gäller projekten under Finsams ansvarsområde finns särskilda mål för dessa som kan hämtas från samordningsförbundets kansli eller hemsida (www.finsamimalmo.se).

6. Samverkansöverenskommelser med statliga myndigheter i LUA-arbetet

En anledning till att kommunen och de statliga myndigheterna beslutat att LUA-arbetet ska prioritera åldersgruppen 16-29 år är att synliggöra de insatser som redan görs samt att undersö-

ka vilka behov som inte tillgodoses. Avsikten är att komplettera samverkansöverenskommelsen med konkreta mål och insatser för gruppen. I de ovan nämnda förstudierna inom ramen för ESF-programmet *Storstadsintegration* kommer fler gemensamma insatser att utformas.

De indikatorer som ska användas för att mäta resultat ska spegla hur det gemensamma arbetet påverkar andelen unga i LUA-områdena när det gäller att minska deras utanförskap. Lämpliga indikatorer bör fokusera på de ungas aktiviteter för att finna arbete eller börja studera. Att undersöka hur antalet nyanmälda till arbetsförmedlingen utvecklas och vilka insatser och resultat detta leder till kan vara en väg. Också nyregistreringar vid kommunens Arbets- och Integrationscentra, AIC, bör ingå bland indikatorerna. Målen nedan ska ses som ett ytterligare steg från redan existerade mål.

Mål som samverkansöverenskommelsen med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan ska stödja i LUA-områden

- Antalet unga 16-29 år som är arbetssökande eller befinner sig i insatser som syftar till arbete ska minska genom att fler få arbete

Mål som samverkansöverenskommelsen med Försäkringskassan ska stödja i LUA-områden

- Öka förvärvsfrekvensen genom att personer återfår sin arbetsförmåga
- Minska ohälsotalet

7. Befintliga samverkansinsatser med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Polisen

Det finns en samverkansöverenskommelse mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Malmö stad när det gäller arbetssökande i staden. Den berör kommunens AIC (Arbets- och integrationscenter) men också andra insatsområden. Det lokala utvecklingsavtalet innebär att gruppen ungdomar sätts i centrum för myndigheternas planering.

Samarbetet kring nyanlända flyktingar och invandrare finns formulerat i särskilda avtal, LÖK, RÖK m fl.

Konkreta insatser med gemensam styrning och finansiering finns huvudsakligen som FINSAM-projekt. Målgruppen i dessa är personer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser från flera av de i kommunen samverkande parterna. Det primära syftet med samordningsinsatserna är att deltagare ska komma i

sysselsättning. Samordningen skall också säkerställa att deltagare inte lyfts mellan projekt utan att uppföljning görs. Nedan finns en kort beskrivning av insatser riktade mot LUA-området.

Aktsam riktar sig mot ungdomar med aktivitetsersättning mellan 18 - 29 år. Fokus är att få deltagarna i sysselsättning vilket man gör genom att prova coachning som ett arbetssätt och på så vis försöka täcka behovet av riktat stöd till målgruppen. Arbetsmetoden är under utveckling och utvärderingen av metoden är ett av målen med projektet.

Nya Aktivitetsporten är ett FINSAM-finansierat projekt som drivs av Södra Innerstaden och erbjuder insatser för hela staden. Nya Aktivitetsporten samverkar och arbetar proaktivt för att utnyttja andra verksamheter i staden för att fylla deltagarnas behov. Projektet riktar sig mot personer som står långt från arbetsmarknaden och som har behov av hjälp från flera olika aktörer. I målgruppen ungdomar arbetar man främst med sysselsättning alt. utbildning.

Exigo riktar sig till arbetslösa Malmöbor i åldern 18-45 år och som lider av posttraumatiskt stressyndrom. Projektet erbjuder deltagarna extra stöd på vägen mot arbetsmarknaden i form av utbildning och praktik. Psykologstöd och parallella insatser är ett viktigt inslag i Exigos arbetsmetod.

SAMS bedrivs i samarbete med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Region Skåne. Målgruppen är sjuka och sjukskrivna, som saknar sjukpenning och som får försörjningsstöd från kommunen. För dessa deltagare ska verksamheten leda till en fördjupad utredning, en samlad bedömning av arbetsförmågan och rekommendationer om insatser.

En gemensam verksamhet är **Nystartskontoret**. Bakom den står Malmö stad, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen tillsammans med Tillväxtverket och ytterligare externa aktörer. Målgruppen är malmöbor som vill starta eller utveckla eget företagande där ungdomar och medborgare med utländsk bakgrund är prioriterade. Nystartskontoret ska främst vara ett komplement och en förstärkning till befintliga aktörer. Kontoret ska vara vägledande och synliggörande av befintliga tjänster samt uppsökande och vara tillgänglig för allmänheten. Kontoret ska t.ex. tillhandahålla informationsmaterial från de medverkande aktörerna om insatser och program som kan stödja nyföretagande.

JobDK är ett ESF-projekt som drivs av Arbetsförmedlingen tillsammans med Malmö stad för unga arbetssökande som varit arbetslösa minst ett år och då med särskilt fokus på personer med utländsk bakgrund. Även personer med ekonomiskt bistånd

enligt socialtjänstlagen är del av målgruppen. Syftet är att stimulera till geografisk och yrkesmässig rörlighet på arbetsmarknaden inom Öresundsregionen och i Skåne.

Försäkringskassan har ett informationsansvar om nyanländas rättigheter och skyldigheter i förhållande till socialförsäkringen. Informationen lämnas som regel individuellt i samband med att den nyanlände besöker ett lokalkontor. Inom ramen för såväl den lokala överenskommelsen, LÖK, som vid planeringen för service-/samverkanskontor pågår ett samarbete för att finna effektivare former för information till nyanlända. Inom Försäkringskassan pågår också aktiviteter för att på nationell nivå förbättra informationen genom t ex utveckling av webbaserat informationsmaterial för olika språkgrupper.

Andra statliga samarbetspartners finns, t ex Ungdomsstyrelsen, se nedan.

"Trygghet i området" som sker inom ramen för satsningar i området Holma-Kroksbäck finns delprojektet "**Matchning mot jobb**". Projektet är finansierat av Malmö stad samt Ungdomsstyrelsen och vänder sig till ungdomar mellan 17-24 år som står utanför arbetsmarknaden. För att få kontakt med ungdomarna finns en projektsekreterare som har anställts i syfte att matcha ungdomarna mot lediga jobb. En annan aspekt av projektsekreterarens roll är att motivera till fortsatta studier för den grupp där det är aktuellt.

SSP är ett brotts- och drogförebyggande samverkansforum i Malmö stad mellan skola, socialtjänst och polis. Arbetet täcker hela Malmö. Målet är att förhindra och minimera ungdomars brottslighet, droganvändning och annat riskbeteende. Detta görs genom arbete i miljöer där barn och ungdomar vistas. Det kan exempelvis vara åtgärder mot skolk, tidig upptäckt vid ungdomsmissbruk och kriminella ungdomsgång. Ledorden för SSP-arbetet är samverkan - mobilisering- samordning. Utifrån en gemensam bild av situationen i stadsdelen upprättas en gemensam handlingsplan.

7.1 Övriga projekt finansierade med EU-medel inom LUA-området

New City är ett samarbetsprojekt - för utveckling och förändring, och är till för unga som idag saknar arbete eller annan sysselsättning. I New City arbetar ungdoms-coacher med att hitta nya vägar för de unga att ta sig in i, eller tillbaka till samhället. New City drivs av ett partnerskap bestående av Prokrami AB, Ung Art, Södra Innerstadens AIC, Rosengårds AIC, Arbetsförmedlingen samt Drömmarnas Hus. Projektet drivs i tre år 2009-2011 och finansieras av Malmö Stad, Allmänna arvsfonden och Europeiska Socialfonden

Mera Möllan innebär en möjlighet för Malmö stad att stärka dialogen på flera olika plan och samtidigt ges möjlighet att pröva innovativa lösningar för att nå bättre resultat i arbetet med att bryta utanförskap för individer och stärka stadens organisation. Detta långsiktiga arbete förväntas resultera i en renare, tryggare och hållbar stadsdel avseende såväl sociala, ekonomiska som ekologiska aspekter.

Projektets samarbetspartners är Gatukontoret, Södra Innerstaden, civila samhället och lokala näringslivet. En ansökan om finansiering har lämnats in till ESF-rådet och beviljats. Arbetet kommer att startade den 1 februari 2009 och pågå under 3 år.

Hyllie i förändring är ett projekt vars syfte är att främst långtidsarbetslösa inskrivna på AIC i Hyllie, Södra Innerstaden, Rosengård samt övriga Malmö ska komma i arbete direkt eller via praktik eller utbildning. Projektet har beviljats av ESF-rådet och kommer att drivas under tre år (2009-2012).

8. Uppföljning

Malmö stads system Pro Capita är ett redskap för att följa upp individer och grupper som deltar i arbetsmarknadsinsatser. Ett uppföljningssystem som kan användas för att studera resultat av specifika insatser/projekt planeras som komplement.

9. Utvärdering och kunskapsspridning

Som ett led i Malmös lokala utvecklingsavtal kommer kommunen att vara värd för den årliga EUKN-konferensen 14-16 december 2009. EUKN 'The European Urban Knowledge Network', representeras i Sverige av 'Mångkulturellt centrum' med bas i Botkyrka. Konferensen kommer att fokusera på ungdomar med invandrarbakgrund samt hur man tar tillvara på den potential gruppen har inom tillväxtområdet.

Det lokala utvecklingsavtalet kommer att förankras inom Malmö stads organisation genom en kommunikationsplan. Eftersom avtalet ska följas upp och rapporteras är det också naturligt att detta blir en del i den övergripande kommunikationsplanen.

Malmö stad har ett ramavtal med Malmö Högskola för utvärdering av insatser inom integrations- och arbetsmarknadsområdet. Inom detta kommer insatser som avtalet leder till att utvärderas löpande.